O‘ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TA’LIM MUASSASALARINING ZAMONAVIY TIZIMI

Z. Botirova
FarDu katta o‘qituvchisi
M. Ashuraliyeva
FarDu talabasi

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 26- mart 2023 yil
Ma’qullandi: 01-april 2023 yil
Nashr qilindi: 08-april 2023 yil

KEY WORDS

tarbiya, maktabgacha ta’lim, nizom, tizim, ko‘nikma, mustaqillik, bilim, malaka, qadriyat, kadar, konsepsiya.

ABSTRACT

Maqolada O‘zbekistonda ijtimoiy maktabgacha ta’limning zamonaviy tizimi va maktabgacha ta’limga yuritiladigan me’yoriy huquqiy hujjatlar haqida masalalar yoritilgan.

Maktabgacha ta’lim muassasalari, faoliyat yonalishiga kora, quyidagi turlarga bolinadi:
Bolalar yaslisi, bolalar yasli bo‘gchasi, bolalar bogchasi, uydagi bolalar bogchasi (mustaqil muassasa yoki filial sifatida).
Maktabgacha tarbiya va boshlangich ta’lim mussasasi (bolalar bogchasi-maktab).
Tarbiyalanuvchilarni bir yoki bir nechta yonalishda (til, badiiy estetik, sport va boshqalar) tarbiyalovchi maktabgacha ta’lim muassasalari.
Tarbiya jismoniy va ruxiy rivojlanishdagi ogishlarni kvalifikatsion yaxshilovchi tiklovchi turdagi bolalar bogchasi.
Tibbiyot gigiena, profilaktika va soglomlashtirish, tadbir va proseduralarini amalga oshiruvchi zaiflashgan bolalarni nazorat qilish va soglomlashtirish bogchasi.
Birlashtirilgan turdagi bolalar bogchasi (birlashtirilgan turdagi bolalar bog‘chasiga rivojlantiruvchi, tiklovchi va soglomlashtiruvchi guruhlar umumlashtirilgan korinishda kiradi)
Maktabgacha ta’lim muassasasining ish tartibi va u yerda bolalarning bo‘lish davomiyligi davlatning maktabgacha ta’lim sifat va darajasiga bolgan talablari, nizom, maktabgacha ta’lim muassasasi va ota-onalar orasida tuzilgan shartnoma, hamda ta’sischilar tomonidan belgilanadi.
Imkoniyatlari cheklangan bolalar uchun maxsus maktabgacha ta’lim muassasalari tashkil qilingan bolib, u yerga bolalar davlatning joylardagi vakolatli ta’limni boshqarish va sog‘liqni saqlash organlari tarafidan tashkil qilingan ruhiy-tibbiy pedagogik komissiyaning xulosasiga binoan qabul qilinadi.
Maxsus maktabgacha ta’lim muassasasini tashkil etish tartibi, mol-mulki va pul mablaglari, maxsus maktabgacha ta’lim muassasasida oquv-ta’lim va soglomlashtirish jarayonini tashkil qilish, ta’lim jarayoni ishtirokchilari va maxsus maktabgacha ta’lim muassasasining

boshqaruvi haqidagi toliq ma'lumotlar Maxsus davlat maktabgacha ta'lim muassasasi togrisidagi Nizom da korsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev rahbarligida 2017 yil 16 avgust kuni bo'lib o'tgan yig'ilishda maktabgacha ta'lim tizimini tarkibiy jihatdan tubdan isloh qilish, mazkur muassasalarga bolalarni to'la qamrab olish bo'yicha muhim vazifalar qo'yildi. Bu boradagi tahlillar natijasida qisqa vaqtda qator yirik hujjatlar — O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 9 sentyabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3261-sonli Qarori, 30 sentyabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5198-sonli Farmoni hamda "O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi - faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi PQ-3305-sonli Qarori qabul qilindi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2019 yil 13 maydagi 319 qarori hamda O'zbekiston Respublikasining "Ilk qadam" davlat o'quv dasturini ijrosini ta'minlash, Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yuritilayotgan ish hujjatlarini tartibga solish maqsadida 2019 yil 30 avgust kuni 155-sonli "Davlat Maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagog xodimlarining ish xujjatlarini tasdiqlash" to'g'risidagi buyrug'i, Qonunchilik palatasi tomonidan 2019-yil 22-oktabrda qabul qilingan "Naktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida" gi Qonuni qabul qilindi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoev tomonidan Maktabgacha sohasiga katta e'tibordan ruhlanib, faoliyatimizni yanada samarali tashkil etishimiz lozim. Mazkur qo'llanma maktabgacha ta'lim mutaxassislarini maktabgacha ta'lim sohasidagi faoliyatini tubdan yaxshilashga qaratilgan ko'nikmalarini shakllantirish hamda bu orqali ta'lim samaradorligini oshirishdagi ishtirokini ta'minlashga nazariy va amliy jihatdan yordam beradi degan umiddamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo'latova, N.M.Kayumova, M.N.A'zamova "Maktabgacha pedagogika".T.: -2

2. O'zbekiston respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida - T.: 2019 y.

3. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida - O'zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining Qarori 391-sonli qarori T.: 2019 y.

4 "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi qonuni, O'RQ-595-qarori. 2019y.

5. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar ta'lim - tarbiyasiga qo'yiladigan davlat talablari. T., 2020 y.

6. Sobirjonovich S. I. malaka oshirish tizimida o'qituvchining axborot-kommunikatsiya kompetentsiyasini rivojlantirish / / IJTIMOIY FANLARDA innovatsion ONLAYN ILMIY jurnal. – 2022. – T. 2. – №. 10. – С. 30-38.

7. Ergasheva D. BOSHLANG 'ICH SINF O 'QUVCHILARIDA TO 'G 'RI O 'QISH KO 'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH //Science and innovation. – 2022. – T. 1. – №. B8. – С. 1675-1678.

8. Turg'unboyev B., Ergasheva D. MUSTAQIL ISHLARNI TASHKIL ETISH-BOSHLANG 'ICH SINF O 'QUVCHILARI O 'QUV-BILUV FAOLIYATINI FAOLLASHTIRISH VOSITASI SIFATIDA

//Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 1 Part 1. – С. 162-164.

9. Soliyev I., Ergasheva D. OUR FAVORITE WAYS TO TEACH FAIRY TALES //International Bulletin of Applied Science and Technology. – 2023. – Т. 3. – №. 3. – С. 338-342.

INNOVATIVE ACADEMY